

sikkert. I Steefel's værk er det ikke en lille landstrimmels skæbne eller et afsnit i en eller anden national historie, der undersøges, men en kort og afgørende fase i det europæiske stormagtssystem, hvor småstaten Danmark kom til at spille en uvant rolle. Denne grundkonception af problemet, som nu er over 45 år gammel, har i årenes løb kun vundet i aktualitet. Man må forvente, at Steefel's værk, som allerede har været grundlæggende for to historikergenerationers opfattelse af det slesvig-holstenske problems europæiske baggrund, vil blive en ny inspirationskilde for småstatsforskningen i forbindelse med Danmarks udenrigspolitiske position i Europa og i verden.

Poul v. Linstow

MEDDELELSER

Datini-instituttets studieuger i Prato.

»Istituto Internazionale di Storia Economica Francesco Datini« i Prato har siden 1969 hvert år i april eller maj arrangeret studieuger, hvor forskellige emner – normalt inden for perioden 13.–18. århundrede – er blevet drøftet. De to første møder drejede sig om uldhandel og uldproduktion, ganske rimeligt i betragtning af stedet, idet byen er et vigtigt centrum for uldhandel. Derefter har man taget temaer som produktivitet og teknologi, kredit, banker og investeringer, transport og økonomisk udvikling, efterspørgsel og forbrug, møntvæsenets betydning indenfor økonomien, bruttonationalprodukt og offentlige finanser samt endelig i 1977 investeringer og bykultur.

Studieugerne ledes af Fernand Braudel, og det er især franske, italienske, engelske og polske historikere, der deltager. Der er vel mellem 100 og 200 mennesker til stede under møderne, og der er gode muligheder for diskussion. Deltagelsen er åben for forskere og studerende. Den er gratis (studerende har mulighed for at søge tilskud til rejse og ophold), og som deltager får man de i forvejen mangfoldiggjorte indlæg, der både er vigtige i forbindelse med selve mødet, men også bevarer deres værdi, idet akterne dels er forsinkede og dels ret kostbare. Foreløbig er der kommet to bind »Atti«: 1. *La Lana come Materia Prima* og 2. *Produzione Commercio e Consumo dei Panni di Lana nei Secoli XII–XVII* (c. 400 og c. 720 sider, Firenze, Olschki, 1974 og 1976; pris: Lit. 28.000 og 58.000).

Undertegnede har deltaget i to af studieugerne og kan oplyse, at det er et sjældent stimulerende miljø, hvis niveau sættes af instituttets ledelse, bl. a. C. M. Cipolla, H. Kellenbenz, R. Lopez, P. Mathias, A. Tenenti, Ch. Verlinden og Ch. Wilson. Provinsbyens overkommelige størrelse gør de uformelle kontakter nemme at etablere, og der er gode muligheder for under behagelige former at drøfte faglige emner med udenlandske kolleger.

Ovenstående notits er skrevet for at gøre fagfæller opmærksomme på de forhåndenværende muligheder. Emnet for den 10. studieuge i 1978 (7.–12. april) er »Udvikling og underudvikling i Europa og udenfor Europa fra 13. århundrede til den industrielle revolution«. Nærmere oplysninger kan fås i instituttets kontor, Palazzo Crocini, Via Luigi Muzzi 51, I-50047 Prato.

Jørgen Steen Jensen

DANSK SELSKAB FOR AMERIKANSK HISTORIE: Foreningen stiftedes den 25. okt. 1977. Som formand valgtes universitetslektor, dr. phil. Inga Floto, og bestyrelsens øvrige medlemmer blev: universitetslektor, mag. art. Niels Amstrup; folketingsbibliotekar, dr. phil. Kristian Hvidt; cand. phil. Steen Illeborg; adjunkt, cand. mag. Kim Mølgaard Nielsen; lektor, cand. mag. Henrik Skovgaard Nielsen; cand. phil. Paul Messer Paulsen.

Selskabets formål er at udbrede kendskabet til amerikansk historie og amerikanske samfundsforhold, og planen er at effektuere dette gennem 3-6 foredrag pr. sæson af såvel amerikanske som nordiske foredragsholdere. Selskabets formål er yderligere at skabe et forum for faglig debat og kollegialt samvær mellem interesserede i amerikansk historie og amerikanske samfundsforhold. Det er således hermed også hensigten at skabe et forum, hvor danske forskere kan fremlægge deres forskningsresultater og i det hele at etablere et frugtbar miljø omkring studiet af amerikansk historie i Danmark. Vi indbyder derfor alle interesserede, såvel gymnasie-, seminarie- og universitetslærere, som studerende, samt alle andre interesserede i amerikanske forhold til at deltage i foreningens arrangementer.

Man bliver medlem ved at skrive eller ringe til Inga Floto, Institut for Samtidshistorie, Rosenborggade 15, 1130 K. Tlf. (01) 11 96 25.

Kontingentet er 35 kr., dog 20 kr. for studerende og arbejdsløse.

Inga Floto

HJÆLPEBIDLER

Novum Glossarium mediae latinitatis ab anno DCCC usque ad annum MCC, tom. L, M-N. O-(Ocyter) conf. pr. *Franz Blatt*. Index Scriptorum. Index Scriptorum Novus. Ejnar Munksgaard, København 1957-(1975). 231 + 1583 + (323) + 194 + 246 s. Pris kr. 945,30 ialt.

Året 1678 er et mærkeår i sprogforskningens og leksikografiens historie, det år da den lærde skatmester i Amiens Charles du Cange udsendte sit *Glossarium ad scriptores mediae et infimae latinitatis* (10 år senere fulgt af et modstykke for græcitetens vedkommende). Her skelnedes der for første gang ikke mellem god og slet latin, men mellem de forskellige semantiske og morfologiske udviklingslag i det endnu levende sprog, og der gaves de nødvendige historiske og tekniske oplysninger til at forstå ordenes skiftende betydninger. Endnu 300 år efter står dette leksikon som et uundværligt redskab på ethvert humanistisk håndbibliotek, og det vil næppe nogensinde blive overflødiggjort.

Det *Novum Glossarium* som nu udsendes under auspiciet af Union académique internationale, med tilskud fra UNESCO, og med professor Franz Blatt som hovedredaktør, er en moderne ordbog uden antikvariske oplysninger og dækker kun den centrale del af middelalderen. Til gengæld er naturligvis mængden af gennemarbejdede tekster fra Europa mellem Polen og Irland langt større end i nogen hidtidig Ducangeudgave. Hele dette registreringsarbejde udføres nationalt, og det fælles resultat fremkommer langsomt, men sikkert, fra en begyndelse midt i alfabetet. Fortegnelsen over skrifter fra 9.-12. århundrede hvortil der henvises, omfatter ca. 5600, og har måttet revideres i 1973 af hensyn til de mange nye tekstudgaver; alene den er en såre nyttig håndbog.

Medens arbejdet på *Novum Glossarium* skrider frem er man imidlertid ikke henvist til alene at klare sig med den gamle Ducange eller med små middelalderlatinske håndleksika, aldenstund flere af de nationale akademiske komiteer har udmøntet deres arbejder til foreløbige og geografisk begrænsede, men dog for danske historikere ofte meget anvendelige ordbøger. Det drejer sig navnlig om Otto Prinz (ed.), *Mittelateinisches Wörterbuch* (München 1959 ff.), Ulla Westerbergh, *Glossarium till Medeltidslatinet i Sverige* (Stockholm 1968 ff.) og R. E. Latham, *Dictionary of Medieval Latin from British Sources* (London 1975 ff.), der alle begynder med alfabetets første bogstav og følgelig må antages i nogen tid at stå som nødvendige supplementer til det internationale storværk, som man i daglig tale hædrer med betegnelsen »den nye Ducange«.

Torben Damsholt